

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 27

Eylül-Ekim 2022

GSCESD 2022 Konferansı bildiri çağrısı

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'nın öğrencileri tarafından düzenlenen "Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development (GSCESD)" online konferansın beşincisi 9 Aralık 2022'de düzenlenecek. Türkiye'de bir ilk olan konferansta sunmaları için enerji konularında araştırma yapan lisansüstü öğrencilerinden bildiri özeti göndermeleri bekleniyor. Onursal Başkanlığını Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in, Teknik Komite Başkanlığını Prof. Dr. Şener Oktik'in ve Organizasyon Komitesi Başkanlığını S. Erkan Tan'ın üstleneceği, İngilizce gerçekleştirilecek konferansa katılım ücretsiz olup, bildiri özetleri 25 Kasım'a kadar kabul edilecek. Başvuru için detaylı bilgiye gcescd.khas.edu.tr adresinden erişilebilir.

Enerji Forumu başladı

CESD ile Enerji ve İklim Değişikliği Vakfı (ENİVA) işbirliğiyle yeni bir etkinlik dizisi başladı. Geçtiğimiz yıllarda "Enerji Sohbetleri", "Online Energy Talks", "Enerji ve İklim Sohbetleri" ve "Yeşil Mutabakat ve Türkiye" başlıkları altında 50'nin üzerinde söyleşi gerçekleştiren CESD, bu yıl da "Enerji Forumu" adlı yeni etkinlik dizisine başladı. Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in moderasyonunda gerçekleşen etkinlikler akademi, sivil toplum, kamu ve özel sektör temsilcileri tarafından büyük bir ilgiyle izleniyor. Geçtiğimiz yıllardan farklı olarak katılımcıların söz alarak görüşlerini interaktif olarak ifade ettiği Enerji Forumu Ekim ayında iki konukla gerçekleşti:

- Prof. Dr. Mustafa Aydın, Kadir Has Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, 4 Ekim 2022

- Doç. Dr. Volkan Özdemir, ATA Platformu Direktörü, 18 Ekim 2022

Akdeniz Araştırmacıları Gecesi

Kadir Has Üniversitesi tarafından 30 Eylül'de gerçekleştirilen Midnight Akdeniz Araştırmacıları Gecesi'ne CESD Müdürü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Meltem Ucal ve Merkez çalışanı Hazal Mengi katıldı. Prof. Dr. Ediger ve Prof. Dr. Ucal'ın seminerleriyle katkı sağladığı etkinlikte, ayrıca, Avrupa Birliği (AB) Köşesi'nde CESD'nin AB projeleri tanıtıldı. Müze Gazhane'de gerçekleşen Midnight etkinlikleri çeşitli söyleşiler atölyeler, sergi ve belgesel gösterimleriyle tüm gün devam etti.

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları arasında

Stanford Üniversitesi'nden araştırmacıların her yıl SCOPUS indeks veritabanında bulunan veriler doğrultusunda hazırladığı "Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları Listesi" 2021 yılı sonuçları açıklandı. 2021 yılı sonuna dek "Kariyer Boyu Etki" ve 2021 yılı için "Yıllık Etki" olarak hazırlanan listenin oluşturulmasında; toplam atıf sayısı, patent sayısı, h-indeks, hm-indeks, makale sayısı ve nitelikli yayın sayısı gibi uluslararası kriterler kullanıldı. Listenin "Kariyer Boyu Etki" kategorisinde Merkez müdürümüz Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger ile birlikte Kadir Has Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nihat Berker, Prof. Dr. Metin Kozak, Emeritus Prof. Dr. M. Önder Pekcan, Prof. Dr. Bülent Diken yer aldı. 2021 için "Yıllık Etki" kategorisinde ise Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger ile birlikte Prof. Dr. Metin Kozak, Prof. Dr. Bülent ve Prof. Dr. Funda Samanlıoğlu yer bulunuyor.

CESD EIF Enerji Kongresi'nde

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger 15. EIF Dünya Enerji Kongresi'nin 12 Ekim günü düzenlenen "Enerji Üretimi ve İklim Değişikliği" başlıklı panelinde moderatör olarak görev aldı.

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ
CESD HABER BÜLTENİ

Sayı 27, Eylül-Ekim 2022

Merkez Müdürü

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim KuruluDoç. Dr. Gökhan Kirkil, Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal
Prof. Dr. Ahmet Yücekaya
Doç. Dr. Eser Selen**Yayın Kurulu**Hazal Mengi
Mesut Can Yılmaz
Özlem Dilara Gültaş
Sadık Erkan Tan**Kadir Has Üniversitesi****Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma**
Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)
Cibali Kampüsü
Kadir Has Caddesi,
34083 Cibali, İstanbul
<http://www.khas.edu.tr/>
Tel: +90 (212) 533 6532/4944

GSCESD 2022 Konferansı bildiri çağırısı	1
Enerji Forumu başladı	1
Akdeniz Araştırmacıları Gecesi	1
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları arasında	1
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger EIF Enerji Kongresi'ne katıldı	1
Amasra maden kazası araştırma komisyonu kuruldu	1
Türkiye'de hızlıca gaz merkezi kurulabilir	3
Enerji sübvansiyonları 2023'te bütçedeki enerji ödeneklerini 35 kat arttıracak	3
İlk üç çeyrekte en yüksek kapasite artışı güneşte	3
OYAK Yeşil Mutabakat için 1 GW'lık yenilenebilir yatırımı yapacak	3
EBRD'den Galata Wind'e 45 milyon dolarlık kredi	3
TCDD Balıkesir'de 10 Mw'lık güneş santrali kuracak	3
İzmir'de karbonsuz ulaşım ağı hedefi	3
Almanya'dan enerji krizine karşı 200 milyar euroluk fon	4
Scholz'dan nükleer santralleri çalışır tutma talimatı	4
İspanya, Fransa ve Portekiz yeni bir enerji hattı kuracak	4
Doğu Akdeniz gazı Avrupa'nın enerji krizini hafifletebilir	4
İsrail ve Lübnan deniz sınırı anlaşması imzalandı	4
Rusya, Kuzey Akım sızıntısı için araştırma gemisi gönderdi	4
Shell Katar'ın NFS projesinin ikinci ortağı oldu	4
AB yeni dizel ve benzinli araç satışını yasaklıyor	5
AB Konseyi sıfır salımlı binalar hedefinde anlaştı	5
2022 Dünya Nükleer Endüstri Durum Raporu açıklandı	5
İngiltere'deki üniversitelerden fosilden çıkış sözü	5
Referanslar	6

CESD**Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi**

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD'nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi'nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Enerji Haberleri

Amasra maden kazası araştırma komisyonu kuruldu¹

14 Ekim tarihinde Amasra'da grizu faciasında 41 kişi yaşamını yitirdi. Kömür madenindeki kazayı araştırmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) bir araştırma komisyonu kuruldu. Komisyonunda iktidar partisi mensubu 13, muhalefet partisi mensubu 8 milletvekili yer alıyor. "Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar" TBMM tarafından yayımlandı.

Türkiye'de hızlıca gaz merkezi kurulabilir²

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, Soçi'de bir araya geldi. Görüşmenin sonunda düzenlenen basın toplantısında, Avrupa'ya gaz tedarikine değinen Putin, "Doğrudan Avrupa ile çalışmak çok zor" diyerek çözüm için Türkiye'ye işaret etti. Kazakistan'ın başkenti Astana'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşmede dile getirdiği, "Türkiye'de büyük bir ikmal merkezi kurabiliriz" önerisini tekrarlayarak, "Çok hızlı bir şekilde Türkiye'de bir gaz merkezi kurabiliriz." dedi. Türkiye'de kurulabilecek bir aktarma merkezi üzerinden doğal gaz satın alma işlemlerinin yapılabileceğini ifade eden Putin, birçok Avrupa ülkesinin Türkiye'de üzerinden Rus gazını almak isteyeceğini düşündüğünü belirtti. Rusya Devlet Başkanı Putin, Türkiye'nin, Rusya'dan doğal gaz sevkiyatı için en güvenilir rotalardan biri olduğunu söyledi.

Enerji sübvansiyonları 2023'te bütçedeki enerji ödeneklerini 35 kat arttıracak³

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda konuşan AK Parti temsilcileri konutlardaki doğal gaz ve elektrik tüketiminin önemli bir bölümünün BOTAŞ ve Hazine tarafından karşılandığını belirterek sağlanan desteğin 600 milyar TL'ye ulaşacağını belirtti.

Konut tüketimindeki sübvansiyon oranlarının doğal gaz için yüzde 80, elektrik içinse yüzde 50 olduğu belirtildi. Mart ayında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı bir açıklamada ise 2022 yılının sonunda yapılan sübvansiyon tutarının 300 milyar TL'ye ulaşacağı söylenmişti. Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifinde, 2023 yılı için 4,47 trilyon TL olan kamu bütçesinden "Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası" başlığı için 406,5 milyar TL ödenek istendi. Bu tutar 2022 yılında 21,3 milyar TL olarak belirtilmişti.

İlk üç çeyrekte en yüksek kapasite artışı güneşte⁴

Türkiye'nin elektrik üretim kapasitesi artış miktarı geçtiğimiz Eylül ayında 238 MW iken 2022'nin ilk dokuz ayında 2.745 MW olarak gerçekleşti. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. verilerine göre devreden çıkan güç sonrası net artış 2.461 MW olurken, toplam kapasite ise 102.281 MW'a ulaştı. Verilere göre bu dönemdeki en fazla artış açık ara güneş enerjisi yatırımlarından kaynaklandı. Türkiye'nin güneş enerjisi gücü geçtiğimiz ay 168,4 MW, yılın ilk üç çeyreğinde ise 1.146 MW artış gösterdi, toplam kapasite de 8.962 MW'a ulaştı. Aynı dönemde rüzgâr enerjisine dayalı üretim kapasitesi 592 MW artış ile 11.199 MW'a, biyokütleyle dayalı kapasite de 178 MW artış ile 1.823 MW'a ulaştı.

OYAK Yeşil Mutabakat için 1 GW'lık yenilenebilir yatırım yapacak⁵

OYAK Grubu, Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum hedefi kapsamında yenilenebilir enerji santrali yatırımları yapacağını açıkladı. Şirket tarafından yapılan açıklamada toplamda 1.000 MW'lık güç hedeflendiği bilgisi verilirken, bu hedefin ilk fazı olarak 100 MW gücünde bir lisanssız güneş enerjisi santrali kurulacağı bildirildi. Yatırım OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.'nin iç tüketiminin bir kısmını karşılamak amacıyla şirketin Ankara'daki fabrikasında gerçekleştirilecek. Santral devreye girdiğinde 100 MW ve üzeri güce sahip Türkiye'deki çok az sayıdaki lisanssız projelerden biri olacak.

EBRD'den Galata Wind'e 45 milyon dolarlık kredi⁶

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Galata Wind'e rüzgâr kapasitesini artırmak için 45 milyon dolarlık finansman sağladı. Toplam 269 MW'lık kurulu güce sahip şirket, bünyesinde 3 adet rüzgâr santrali, 2 adet de güneş santrali bulunduruyor ve yıllık yaklaşık 800 bin MWs elektrik üretimi gerçekleştiriyor. Bu krediyle Galata Wind, hali hazırda faaliyet gösteren rüzgâr santrallerinde yapmayı planladığı kapasite artış projelerini finanse ederek, şirketin operasyonel kurulu gücünü daha da artıracak.

TCDD Balıkesir'de 10 MW'lık güneş santrali kuracak⁷

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD), Balıkesir'in Kepsut ilçesinde 10 MW kapasiteli Mahmutiye Lisanssız Güneş Enerji Santrali kurup işletecek. Projenin değeri 36 milyon TL olarak hesaplanıyor. Yaklaşık 15 bin metrekarelik mera vasıflı alan üzerinde kurulacak olan güneş santralinde 24.000 adet 500 Wp panel kullanarak elektrik üretimi planlanıyor.

Üretilen elektrik enerjisi transformator vasıtasıyla şebeke dağıtım gerilimine yükseltilip mevcut elektrik şebekesine aktarılacak. Aynı proje kapsamında çeşitli illerde toplam 10 adet güneş enerji santrali kurulacak.

İzmir'de karbonsuz ulaşım ağı kampanyası⁸

Ramazan Akgül isimli genç bir iklim aktivisti İzmir'de karbonsuz ulaşım ağı kampanyası başlattı. Hem ulaşım hem de sosyal hayatında bisiklet kullanan aktivist, Change.org üzerinde "İzmir'de Karbonsuz Ulaşım Ağı: Üniversite isimler istasyonları açılmalı" adı altında kampanya başlattı. Ramazan Akgül, kampanyanın amacının hem farkındalık yaratıp karbonsuz ulaşımı yaygın hale getirmek hem de bisiklet kültürünü tanıtırıp bisikletin iklim krizine karşı oldukça kıymetli bir araç olduğunu göstermek olduğunu dile getiriyor.

Enerji Haberleri

Almanya'dan enerji krizine karşı 200 milyar euroluk fon⁹

Alma hükümetinin tüketicileri ve şirketleri yüksek enerji maliyetlerinden korumak için oluşturduğu "artan gaz ve elektrik fiyatlarına karşı koruma kalkını" olarak nitelendirilen 200 milyar euroluk fon Meclis'ten geçti. Yapılan oylamada desteğe ilişkin yasa tasarısı hükümeti oluşturan Sosyal Demokrat Parti, Yeşiller ve Hür Demokrat Parti'nin oylarıyla kabul edildi. Oylamada ana muhalefetteki Hristiyan Birlik partileri yasa tasarısına ret oyu verirken, Almanya için Alternatif Partisi ve Sol Parti çekimser kaldı. Böylelikle Federal Meclis, hükümete, artan faturaları frenlemek için gaz fiyatına üst sınır getirme ve enerji krizinde zor duruma düşen şirketlere yardım yapma gibi konularda 200 milyar euro kredi almasının yolunu açtı. Alman hükümeti, bu önlemlerin 30 Haziran 2024'e kadar geçerli olmasını hedefliyor.

Scholz'dan nükleer santralleri çalışır tutma talimatı¹⁰

Almanya Başbakanı Olaf Scholz, bakanlara ülkenin kalan 3 nükleer santralini Nisan ortasına kadar çalışır durumda tutmaları talimatı verdi. Alman hükümetleri, güvenli ve yenilenebilir enerjiye geçiş için ülkenin nükleer enerji kullanımını yıl sonuna kadar sona erdirmeye taahhüdünde bulunmuştu. Ancak Rusya'dan Avrupa'ya doğal gaz arzında sert kesintiye yol açan Ukrayna'daki savaş, Almanya'yı eski kömür ve petrol yakıtlı elektrik santrallerini yeniden devreye sokmaya sevk etmişti.

İspanya, Fransa ve Portekiz yeni bir enerji hattı kuracak¹¹

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali nedeniyle uygulanan yaptırımlara tepki olarak Avrupa'nın çoğuna gaz teslimatını durdurmasının ardından, İspanya'dan Avrupa kıtasının geri kalanına enerji aktarmak için bir bağlantıya ilgi yeniden canlandı. İspanya başbakanı Pedro Sanchez, 'Yeşil Enerji Koridoru' adı verilen ve Paris'in uzun süredir direndiği bir proje ile ilgili 20 Ekim günü uzlaşma sağlandığını duyurdu.

Buna göre, İspanya, Fransa ve Portekiz doğalgaz boru hattı bağlantısı kurma konusunda anlaştı. Kurulacak olan boru hattı, İber Yarımadası'nı Fransa'ya ve dolayısıyla Barselona ile Marsilya arasındaki Avrupa enerji piyasasına bağlayacak. Sanchez, boru hattının Avrupa enerji piyasasının ihtiyaç duyduğu bir geçiş döneminde hidrojen ve gazı ulaştıracağını söyledi. İspanya'nın şu anda deniz yoluyla gelen gazı işlemek için altı adet sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminali bulunuyor. Ancak Fransa'nın Avrupa'nın geri kalanıyla bağlantıları olan gaz şebekesiyle yalnızca iki düşük kapasiteli bağlantısı var.

Doğu Akdeniz gazı Avrupa'nın enerji krizini hafifletebilir¹²

Doğu Akdeniz'de bulunan doğal gazın, finansman sağlanarak tam potansiyelinin ortaya çıkarılması halinde Avrupa'nın enerji krizini hafifleteceği belirtildi. Doğu Akdeniz ve Akdeniz'in Doğu sahillerini kapsayan Levant'taki açık deniz bölgesinin muhtelif yerlerinde son 10 yılda gaz keşifleri yapıldı. Rusya'nın doğal gaz ambargosunun ardından gözler Doğu Akdeniz gazına çevrildi. Mısır Petrol ve Madeni Kaynaklar Bakanı Tarık El Molla, Doğu Akdeniz doğal gaz rezervlerinin Avrupa'nın enerji krizini hafifletmeye yardımcı olabileceğini, ancak bölgenin tam potansiyeline ulaşmak için EBRD ve EIB gibi kurumlardan finansman gerektiğini söyledi. Tarık El Molla, Avrupa Birliği'nin kredi kolu Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Avrupa Yatırım Bankası (EIB) kuruluşlarına işaret ederek konuya ilişkin "Enerjiyi hızlı bir şekilde güvence altına almamız gerekiyor" diye konuştu. Buna karşılık hem EIB hem de EBRD, iklim değişikliği hedeflerine uyum sağlamak için petrol ve doğal gaz projelerine yapılan yatırımları rafa kaldırdıklarını söyledi.

İsrail ve Lübnan deniz sınırı anlaşması imzaladı¹³

İsrail ve Lübnan gaz çıkarılmasına izin verecek deniz sınırı anlaşması imzaladı.

Rusya'nın Ukrayna işgali ve Rusya'ya uygulanan yaptırımlar ardından Avrupa'ya doğalgaz satışı için yeni kaynaklar aranıyor. Teknik olarak hala savaşta olan ve hiçbir diplomatik ilişki kurmayan İsrail ve Lübnan için bu anlaşma sayesinde iki tarafa da hem ekonomik hem de diplomatik fırsat ve istikrar sağlayacağı düşünülmekte. Ayrıca bu anlaşma sayesinde Avrupa'ya gaz akışının güvence altına alınacağı da bekleniyor.

Rusya, Kuzey Akım sızıntısı için araştırma gemisi gönderdi¹⁴

Kuzey Akım 1 Boru Hattı işletmecisi Nord Stream AG, hatta meydana gelen sızıntıyı incelemek amacıyla İsveç kıyılarındaki sulara bir gemi gönderdi. İsveç Donanması'ndan yapılan açıklamaya göre, Kuzey Akım 1 boru hattının işletmecisi olan Nord Stream AG'ye boru hattında sızıntının meydana geldiği bölgeyi inceleme izni verildi. Nord Stream AG'nin temin ettiği Rus bayraklı bir gemi bölgeye gelerek inceleme yaptı. İsveç Donanması'nın açıklamasında Nord Stream AG'nin temin ettiği Rus gemisi ile aynı saha içinde incelemelerini sürdürdükleri, iletişim içinde oldukları belirtildi. İsveç polis ve savcılar patlama ve sızıntıların nedeniyle ilgili Ekim başında inceleme yapmıştı.

Shell Katar'ın NFS

projesinin ikinci ortağı oldu¹⁵

Royal Dutch Shell, Katar'ın LNG genişlemelerinin bir sonraki aşaması olan Kuzey Sahası Güney genişletme projesine (NFS) katılmak üzere seçildi. Projenin yüzde 75'lik hissesini Katar'ın petrol şirketi Qatar Energy elinde tutarken, Shell'in, 16 milyon tonluk NFS projesinde uluslararası ortaklar için mevcut olan toplam yüzde 25'lik paydan yüzde 9.375'lik bir katılım payı elde edeceği açıklandı. Shell, Fransız şirket Total Energies'den sonra ikinci ortak olarak seçildi. Qatar Energy, ilk ortaklık anlaşmasını 25 Eylül'de Total Energies'le imzalamıştı. Anlaşmaya göre yüzde 25 olan toplam uluslararası ortaklık hissesinin yüzde 9.375'ini Total Energies alırken, Qatar Energy'nin yüzde 75 hisseye sahip olacağı belirtilmişti.

Enerji Haberleri

AB yeni dizel ve benzinli araç satışını yasaklıyor¹⁶

Avrupa Parlamentosu 27 Ekim Perşembe akşamı yaptığı açıklamada, yapılan müzakerelerle Avrupa Komisyonu'nun "2035 yılına kadar sıfır emisyonlu karayolu hareketliliği" önerisi hakkında anlaşmalarını söyledi. Düzenlemeye göre AB'nin yeni dizel, benzinli otomobil ve kamyonet satışı aşamalı olarak durdurulacak. Plan, yeni minibüsler ve binek otomobillerden kaynaklanan karbon salımını 2021'e göre yüzde 100 azaltmayı amaçlıyor.

AB Konseyi sıfır salımlı binalar hedefinde anlaştı¹⁷

Avrupa Birliği Konseyi üyesi ülkeler Binalarda Enerji Performansı Direktifi'nde önemli güncellemeler içeren değişiklik önerilerinde mutabakat sağladı. Konseyin önerisine göre, Avrupa Birliği ülkelerinde 2028 yılından itibaren inşa edilecek tüm yeni kamu binaları, 2030 yılından itibaren de diğer tüm binaların sıfır emisyon ilkelerine göre inşa edilmesi gerekecek. Bu kapsamda yeni binalarda termal veya fotovoltaik güneş enerjisi yatırımı yapmak da zorunlu hale gelecek. İlk olarak 31 Aralık 2026'ya kadar taban alanı 250 metrekarenin üstünde olacak tüm yeni kamu ile konut dışı binalarının bu ilkeye göre tasarlanması gerekecek.

31 Aralık 2029'a kadar da tüm yeni konut binalarının yüzölçümlerinden bağımsız şekilde güneş enerjisinden en yüksek seviyede yararlanacak şekilde tasarlanması gerekecek. Üye devletler bina stoklarının birinci ve nihai enerji tüketimleri ile operasyonel sera gazlarının azaltımı için 2030, 2040 ve 2050 yılları için ulusal hedefler içeren yol haritaları hazırlayacak ve ulusal bina yenileme planları yayımlayacaklar.

2022 Dünya Nükleer Endüstri Durum Raporu açıklandı¹⁸

Her yıl yayımlanan raporda, global nükleer enerji ile güneş ve rüzgâr enerjileri hakkında önemli bilgiler yer aldı. Raporda, Ukrayna savaşının enerji krizini dramatik şekilde şiddetlendirdiği ve global jeopolitik faaliyetlerin daha da derinleşeceği, tarihte ilk kez ticari nükleer santralin düşman güçler tarafından işgal edildiği ve 1970'li yıllarda yaygınlaşarak 1990'lı yıllarda tepe noktaya ulaşan nükleer santrallerin günümüzde artık yaşam beklentilerinin sonuna geldikleri belirtildi. Bunun yanında, küresel nükleer enerji üretimi 2021 yılında 2.653 TWs olarak gerçekleşerek, global üretimin raporun yayımlandığı kırk yılın en düşük seviyesine gerileyip toplamın yüzde 9,8'ini oluşturduğu belirtildi.

Ayrıca raporda nükleer enerji ve hidroelektrik dışındaki yenilenebilir enerji karşılaştırılması yapıldı. Yenilenebilir enerji projelerine yapılan yatırımlar 366 milyar dolar olurken, nükleer projelere global yatırım 24 milyar dolarda kaldı. Raporda yeni bir tesis inşa etme ve çalıştırmanın toplam ömür boyu maliyeti ve ömür boyu çıktıları da karşılaştırıldı. Buna göre, güneş enerjisi maliyeti MWs başına 36 dolara, rüzgâr enerjisi maliyeti ise MWs başına 38 dolara düşerken, nükleer enerji maliyeti MWs başına 167 dolara yükseldi. Ayrıca, 2021 yılı sonunda kapatılan nükleer reaktörlerin sayısının 200'ü geçtiği, 2022 yılının ortalarında ise 204 ünitenin kapatıldığı kaydedildi.

İngiltere'deki üniversitelerden fosilden çıkış sözü¹⁹

İngiltere'deki 100 üniversite fosil yakıtlardan çıkma sözü verdi. Bu üniversiteler artık fosil yakıt şirketlerine yatırım yapmamaya karar verdi. 2013 yılından beri Fosilsiz (Fossil Free) Kampanyası öğrenciler tarafından yürütülüyor. Kampanya eğitim ve araştırma enstitülerinin küresel ısınmaya sebep olan şirketlere yatırım yapılmasının yanlış olduğunu ve yatırım alanlarının etik temellerde yapılmasını gerektirdiğini dile getiriyor.

Referanslar

1. "Amasra maden kazası araştırma komisyonu kuruldu", Enerji Günlüğü, 22 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/amasra-maden-kazasi-icin-meclis-arastirma-komisyonu-50879h.htm>
2. "Putin: Türkiye'de hızlıca bir gaz merkezi kurabiliriz", TRT Haber, 31 Ekim 2022
<https://www.trthaber.com/haber/dunya/putin-turkiyede-hizlica-bir-gaz-merkezi-kurabiliriz-720231.html>
3. "Enerji sübvansiyonları 2023'te 600 milyar TL'ye yaklaşacak", 20 Ekim 2022
<https://yesilekonomi.com/enerji-subvansiyonlari-2023te-600-milyar-tye-yaklasacak/>
4. "Dokuz aylık kapasite artışı 3 GW'a yaklaştı", Yeşil Ekonomi, 20 Ekim 2022
<https://yesilekonomi.com/dokuz-aylik-kapasite-artisi-3-gwa-yaklasti/>
5. "OYAK Yeşil Mutabakat için 1 GW'lık yenilenebilir yatırımı yapacak", Yeşil Ekonomi, 27 Ekim 2022
<https://yesilekonomi.com/oyak-yesil-mutabakat-icin-1-gwlik-yenilenebilir-yatirimi-yapacak/>
6. "EBRD'den Galata Wind'e 45 milyon dolarlık kredi", Dünya Gazete, 27 Ekim 2022
<https://www.dunya.com/sirketler/ebrdden-galata-winde-45-milyon-dolarlik-kredi-haberi-672855>
7. "TCDD, Balıkesir'de güneş santrali kuracak Kaynak: TCDD, Balıkesir'de 10 MW'lık GES kuracak", Enerji Günlüğü, 28 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/tcdd-balikesirde-gunes-santrali-kuracak-51003h.htm>
8. "İzmir'de Karbonsuz Ulaşım Ağı Hedefi: Bisiklet iklim krizi için fark yaratabilir mi?", Yeşil Gazete, 25 Ekim 2022
<https://yesilgazete.org/izmirde-karbonsuz-ulasim-agi-hedefi-bisiklet-iklim-krizi-icin-fark-yaratabilir-mi/>
9. Holger Hansen ve Kirsti Knolle, "Germany agrees 200 bln euro package to shield against surging energy prices", Reuters, 29 Ekim 2022,
<https://www.reuters.com/business/energy/german-govt-agrees-relief-package-response-soaring-energy-prices-sources-2022-09-29/>
10. "Scholz'dan bakanlara 'nükleer santralleri nisan ortasına kadar çalıştırın' talimatı", Dünya, 17 Ekim 2022
<https://www.dunya.com/dunya/scholzdan-bakanlara-nukleer-santralleri-nisan-ortasina-kadar-calistirin-talimati-haberi-672010>
11. "İspanya, Fransa ve Portekiz yeni bir enerji hattı kuracak", Enerji Günlüğü, 24 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/ispanya-fransa-ve-portekiz-yeni-bir-enerji-hatti-kuracak-50925h.htm>
12. "Doğu Akdeniz gazı Avrupa'nın enerji krizini hafifletebilir", Enerji Günlüğü, 15 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/dogu-akdeniz-gazi-avrupanin-enerji-krizini-hafifletebilir-50776h.htm>
13. Aaron Boxerman ve Shayndi Raice, "Israel, Lebanon Sign Maritime Border Deal That Will Allow for Gas Extraction", The Wall Street Journal, 27 Ekim 2022
<https://www.wsj.com/articles/israel-lebanon-sign-maritime-border-deal-that-will-allow-for-gas-extraction-11666876541>
14. "Rusya, Kuzey Akım sızıntısı için araştırma gemisi gönderdi", Enerji Günlüğü, 28 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/rusya-kuzey-akim-sizintisi-icin-arastirma-gemisi-gonderdi-51001h.htm>
15. "Shell Katar'ın NFS projesinin ikinci ortağı oldu", Enerji Günlüğü, 25 Ekim 2022
<https://www.enerjigunlugu.net/shell-katarin-nfs-projesinin-ikinci-ortagi-oldu-50938h.htm>
16. Anmar Frangoul, "EU strikes deal to ban the sale of new diesel and gasoline cars from 2035", CNBC, 28 Ekim 2022
<https://www.cnbc.com/2022/10/28/eu-pushes-ahead-with-plan-to-ban-new-diesel-gasoline-cars.html>
17. "AB Konseyi sıfır emisyonlu binalar hedefinde mutabakat sağladı", Yeşil Ekonomi, 27 Ekim 2022
<https://yesilekonomi.com/oyak-yesil-mutabakat-icin-1-gwlik-yenilenebilir-yatirimi-yapacak/>
18. "Dünya Nükleer Raporu: Nükleer, güneş ve rüzgara yeniliyor; küresel payı 40 yılın en düşük seviyesinde", Yeşil Ekonomi, 6 Ekim 2022
<https://yesilgazete.org/dunya-nukleer-raporu-nukleer-gunes-ve-ruzgara-yeniliyor-kuresel-payi-40-yilin-en-dusuk-seviyesinde/>
19. Helena Horton, "100 UK universities pledge to divest from fossil fuels", The Guardian, 27 Ekim 2022
<https://www.theguardian.com/education/2022/oct/27/uk-universities-divest-fossil-fuels>